

BELÇİKA
ÜLKE RAPORU
(Meyve Sebze Mamulleri Sektörü Açısından)

ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ
ARGE ŞUBESİ

Mayıs 2025

İçindekiler

ÜLKE PROFİLİ	4
Coğrafi Konum.....	4
Siyasi ve İdari Yapı	5
Nüfus ve İstihdam	7
Doğal Kaynaklar	9
GENEL EKONOMİK DURUM	10
Temel Ekonomik Göstergeler	10
DIŞ TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ	11
Dış Ticaret	11
Başlıca İhracat Gerçekleştirilen Ülkeler (Milyon \$)	12
Başlıca İhracatı Gerçekleştirilen Ürünler (Milyon \$)	12
Başlıca İthalat Gerçekleştirilen Ülkeler (Milyon \$)	13
Başlıca İthalatı Gerçekleştirilen Ürünler (Milyon \$)	14
TÜRKİYE İLE TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ	15
Genel Durum	15
Türkiye – Belçika Dış Ticaret	15
Türkiye’nin Belçika’ya İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon \$).....	15
Türkiye’nin Belçika’dan İthal Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon \$).....	16
Doğrudan Yabancı Yatırımlar	18
BELÇİKA MEYVE SEBZE MAMULLERİ PAZARI	21
Dış Ticaret	21
Başlıca Meyve Sebze Mamulleri (MSM) İhracatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)	21
Başlıca MSM İhracatı Yapılan Ürünler (1000 \$)	22
Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)	23
Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ürünler (1000 \$).....	23
Türkiye’nin Belçika’ya Meyve Sebze Mamulleri İhracatı	24
PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER.....	26
Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları	26
Dağıtım Kanalları	26
Tüketici Tercihleri.....	27
Kamu İhaleleri.....	27
PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR	28
İş Kültürü.....	28
Para Kullanımı.....	29

Pasaport ve Vize İşlemleri.....	29
Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri	29
Yerel Saat	30
Ulaşım	30
DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER	30
Dış Ticaret Mevzuatı	30
İthalat Rejimi	34
Gümrük Tarifeleri	35
İç Vergiler	37
Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar	39
Test Etme, Muayene ve Belgelendirme	41
Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme	42
Teknik Engeller	43
KAYNAKÇA	45

ÜLKE PROFİLİ

Resmi Adı	Belçika Krallığı
Yönetim Şekli	Anayasal Monarşi
Devlet Başkanı	Kral Philippe
Nüfus (2023)	11 835 000
Dil	Flamanca, Fransızca, Almanca
Yüzölçümü	30.528km ²
Başkent	Brüksel
Başlıca Şehirleri	Brüksel, Anvers, Gent, Liege, Charleroi
Para Birimi	Avro (€)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: CE, EFTA, EITI, FAO, G-10, ICAO, ILO, IMF, ISO, OECD, Schengen Konvansiyonu, UN, UNCTAD, UNESCO, WHO, WTO.

Coğrafi Konum

Belçika, Kuzeybatı Avrupa'da 30.528 km² yüzölçümüne sahiptir. Kuzeyde Hollanda (450 km.), doğuda Almanya (167 km.) ve Lüksemburg (148 km.), batı ve güneyde de Fransa (620 km.) ile sınırı vardır. Kuzeyde, Kuzey Denizi'ne kıyısı bulunmaktadır. Kara sınırları uzunluğu 1.385 km., deniz kıyısının uzunluğu ise 66,5 km'dir. 30,528 km² yüzölçümünün; 30,278 km² sini karasal alan, 250 km² sini nehir ve göller gibi sulak alanlar oluşturmaktadır.

Kuzeybatıda yer alan kıyı kesimlerinde düz kıyılarda ovalar, orta kısımlarında küçük tepeler yer alan Belçika'nın güneyi dağlıktır. Ülkenin güneydoğusunda Ardennes ormanında dağlar bulunmaktadır. Ülkenin denize yakınlığı, iklimi büyük ölçüde etkilemektedir. Hava, batı rüzgârlarının da etkisiyle genellikle kapalı, nemli, çoğunlukla da yağmurludur. Kışlar ılıman, yazlar ise serin geçmektedir.

Belçika'nın önemli akarsuları, Meuse (183 km), Scheldt (200 km) ve Yser'dir (50 km). Ayrıca, Ren ve Seine Nehirlerinin kolları küçük akarsular halinde yer almaktadır. Ülkenin önemli

göller, Bütchenbach Gölü, Eupen Gölü, Gileppe Gölü, Robertville Gölü, Warfaaz Gölü, Nisamın Gölü ve Eau d'Heure Gölleri 'dir.

Ülkenin en büyük şehirleri Brüksel, Antwerp, Gent, Liege, Charleroi'dır. Ülkenin büyük limanları ise: Anvers, Bruges, Ghent, Ostend, Charleroi, La Louviere, Liege ve Namur'dur. Anvers limanı Avrupa'nın 2. en büyük limanıdır.

Coğrafi konumu, ülke ekonomisini ve ticareti büyük ölçüde etkilemektedir. Almanya, Fransa, Hollanda ve Lüksemburg'a komşu olması; yaygın ulaştırma altyapısı ve özellikle, otoyolları, demiryolları ve iç suyuolları ağıının çok gelişmiş bulunması; gelişmiş limanları ve hava ulaşımı imkânları ülkenin önemli ticaret merkezlerinden biri olmasını sağlamaktadır.

Ülkenin konumu Avrupa pazarına giriş açısından uygun koşullara sahiptir. Brüksel merkez olarak alındığında 250 km'lik yarıçap içinde ulaşılabilen 5 ülke bulunmaktadır. Lojistik açıdan 153 595 km karayolu ve 1 763 km otoyolu tamamen komşu ülkelerle birleşmiş vaziyettedir.

Siyasi ve İdari Yapı

Anayasal monarşi ile yönetilen ülkede Kral, Devlet Başkanı'dır. Anayasal monarşi ile idare edilen ülkede kral sembolik bir rol oynamaktadır. Kralın temel siyasi görevi, seçimler sonucunda ya da hükümetin istifa etmesi durumunda, yeni bir hükümet kurulması amacıyla görevlendirme yetkisine sahip olmasıdır. Kral, ülkede birleştirici bir rol oynayarak, ortak Belçika kimliğinin geliştirilmesi için çaba göstermektedir.

Parlamento, Senato ve Temsilciler Meclisi'nden oluşmaktadır. Temsilciler Meclisi'nin 150 üyesi, Senato'nun 71 üyesi bulunmaktadır. Temsilciler Meclisi üyeleri genel seçim ile 4 yıl görev yapmak üzere seçilmektedir. Üye sayısı, başbakanla beraber, 15 bakandan oluşan Federal Hükümet'in görevleri: ülke savunması, uluslararası ilişkiler, adalet, iç güvenlik, sosyal güvenlik ve kamu borçları idaresidir.

Senatonun 40 üyesi genel seçim ile doğrudan, 31'i de dolaylı olarak 4 yıl görev yapmak üzere seçilmektedir. Temsilciler Meclisi, hükümetin güvenoyu alması gereken ana yasama organı niteliğindeyken, Senato'nun yasaları veto hakkı bulunmamakta, ancak kabulünü erteleme yetkisi bulunmaktadır. Ancak, herhangi bir anayasal ya da idari reform veya uluslararası

anlaşma, Senato'nun onayı ile yürürlüğe girebilmektedir. Nispi temsil sisteminin geçerli olduğu genel oylama ile seçilen Temsilciler Meclisi üyelerinden farklı olarak, senatörler, ülkedeki dil topluluklarına göre yapılan özel bir düzenleme çerçevesinde bir kısmı doğrudan seçilerek, bir kısmı da çeşitli şekillerde atanarak parlamentoda görev almaktadırlar.

Belçika'nın idari yapısında, yukarıda belirtilen Federal Hükümetin dışında dört farklı düzeyde idare daha bulunmaktadır. Bunlar; Topluluklar (Communes), Bölgeler (Régions), Eyaletler (Provinces) ve Belediyelerdir (Municipalités).

Ülkede geniş yetkilere sahip 3 adet yönetim bölgesi bulunmaktadır: Flaman Bölgesi, Valon Bölgesi, Brüksel Başkent Bölgesi. Buna ek olarak ülke, anayasaya kapsamında, konuşulan dillere göre bölgelere ayrılmıştır. Ülkenin kuzeyindeki Flaman bölgesinde 'Felemenkçe Konuşanlar Topluluğu (Flamanlar/ Felemenkler), güneydeki Valon Bölgesinde Fransızca Konuşanlar Topluluğu (Valonlar), ülkenin doğusunda Valon Bölgesinde Almanca Konuşanlar Topluluğu, ülkenin merkezindeki Başkent Brüksel Bölgesinde çift dilin (Fransızca ve Felemenkçe) kullanıldığı dil bölgeleri yer almaktadır. Söz konusu dil esasına göre ayrılan topluluklardan her birinin kendi yasama organı ve kendi hükümeti vardır. Topluluk hükümetleri ve yasama organları kültür, eğitim, dil, sağlık hizmetleri vb. konularda karar verir.

Flaman Topluluğu, Flaman Bölgesinde ve Brüksel Başkent bölgesindeki Flaman sakinlerinden oluşur. Brüksel Flamanları iki dilli Brüksel-Başkent Bölgesi'nde yaşar ve Felemenkçe (Flamanca) konuşur. Fransız Topluluğu, Valon Bölgesinin tüm sakinlerini ve Brüksel'in Fransızca konuşan sakinlerini kapsar. Almanca konuşan topluluk, Belçika'nın doğusundaki Almanca konuşan dokuz belediyenin tüm sakinlerinden oluşur.

Flaman Topluluğu ve Flaman Bölgesi parlamentoları ve hükümetleri birleştirilmiş olup, yetkiler tek parlamento ve hükümette toplanmıştır. Buna karşılık, Fransızca ve Almanca konuşan Toplulukların Parlamentoları ile Valon Bölgesi Parlamentosu ayrıdır.

Brüksel Bölgesi Parlamentosu'ndan bazı üyeler, ait oldukları dil grubuna göre, Flaman Parlamentosu'nda veya Fransızca konuşan topluluk parlamentosunda da eş zamanlı olarak görev almaktadırlar. Bu üyeler, Flaman ve Valon Bölgelerini ilgilendiren kararlarda oy sahibi değildirler.

Eyaletler ve Belediyeler: Belçika, Flaman Bölgesi'nde 5 ve Valon Bölgesi'nde 5 olmak üzere toplam 10 eyalete ayrılmıştır. Flaman Bölgesi Eyaletleri, Batı Flaman Eyaleti, Doğu Flaman Eyaleti, Anvers, Limburg, Flaman Brabant; Valon Bölgesi Eyaletleri ise: Namur, Liege, Hainaut, Lüksemburg ve Valon Brabant'tır.

Eyaletlerde bulunan ve doğrudan seçilen üyelerden oluşan parlamentolar, eyalet idaresinden sorumlu olan Daimî Temsilciyi seçmektedirler. Ancak, Kral tarafından atanan vali, söz konusu temsilcinin bir üstü niteliğindedir.

Eyalet idareleri, kanunların uygulanması ve düzenin sağlanması, bölgesel kalkınma, yolların bakımı, bulaşıcı hastalıklarla mücadele gibi konular ile belediyeleri denetlemekten sorumludur.

Belediyeler, eyaletlere bağlı en küçük idareler olup, ülkede 589 belediye bulunmaktadır. Belediyelerin de kendi meclisleri bulunmakta ve belediye başkanının başkanlığında çalışan belediye encümeni tarafından yönetilmektedir. Belediyeler polis gücüne sahip olup, görevleri arasında, kanunların uygulanması, düzenin sağlanması, seçimlerin organize edilmesi, nüfus işlemlerinin takibi, ilk ve orta öğrenimin gerçekleştirilmesi, sosyal yardımlar yapılması, inşaat ruhsatı verilmesi, yol tamirata ve itfaiye hizmetleri gibi sorumlulukları bulunmaktadır.

Federal makamlar ile topluluk ve bölge idareleri, eyalet ve belediyelere göre daha yetkili idareler olup, bu idareler, eyalet ve belediyelere yasaların izin verdiği çerçevede görev verebilmektedir.

Nüfus ve İstihdam

IMF verilerine göre 2024 yılında ülkenin nüfusu 11 835 000 dir. Belçika İstatistik Kurumu (statbel) verilerine göre 1 Ocak 2024 tarihi itibari ile nüfusu 11.763.650 kişidir.

Batı Avrupa ülkelerinin çoğunda olduğu gibi, Belçika'da da son 30 yıldır düşen doğum oranları ve artan yaşam süresi nedeniyle nüfus giderek yaşlanmaktadır. Ülkenin nüfus artış hızındaki yavaşlama, ülkeye gelen göçmenler vasıtasıyla dengelenmektedir.

Ulusal düzeyde nüfus artışı temel olarak iki demografik faktör ile sağlanmaktadır: Net nüfus artışı (doğum- ölüm dengesi) ve göç dengesi (gelen ve giden göçmen).

Belçika kaynaklarına göre nüfus bir önceki yıla göre %0,57 artmıştır. Doğal yollardan sağlanan nüfus artışı (doğum / ölüm sayıları arasındaki denge) bu yıl da daha önceki yıllardaki gibi negatif olmuştur. 2022 yılında 110 198 doğuma mukabil 111 255 ölüm gerçekleşmiş ve doğal yollardan nüfus 1 057 kişi azalmıştır. 2020 yılındaki Covid salgını döneminde doğal nüfus dengesi ise -13.111) olmuştur(113 bin doğum, 127 bin ölü).Nüfus artış hızı 2019 yılında %0,59 iken 2020 yılında %0,25'e gerilemiştir.

Diğer taraftan 194 897 kişi Belçika'ya göç etmiş ve 128 538 kişi ise ülkeden göç etmiştir. Göç dengesi 66 349 kişi ile alınan göç lehine olmuştur. Sonuçta doğal ve göç yoluyla ülkenin nüfusundaki değişimle, net artış 2024 yılı başı itibari ile 66 663 kişi olmuştur. Söz konusu artışın özellikle Ukrayna'daki savaş nedeniyle gelen göçmenlerden kaynaklandığı ifade edilmektedir.

Nüfusun %57,8 i Flaman bölgesinde, %31,2'si Valon Bölgesinde %10,6'sı Brüksel Bölgesinde, %0,7 si Alman Bölgesinde yaşamaktadır. Ülkede nüfus yoğunluğu kilometrekarede 381 kişidir. Nüfusun %50,7'si kadın, %49,3'u erkektir. Kadın başına düşen çocuk sayısı 1,5'dir. Ülkedeki ortalama yaşam süresi 81,7 yıldır.

Belçika nüfusunu %88'ini Belçikalılar, %12'sini yabancılar oluşturmaktadır. Bu pay içerisinde AB vatandaşların payı %8, AB dışı ülkelere kişi payı %4 dür. Ülkede 15- 66 yaş arasında nüfus için çalışma oranı %71,9, İşsizlik oranı ise 5,8 dir.

Birleşmiş Milletlerin 2022 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 193 ülke arasında Belçika 12. sıradadır.

Detaylı bilgi için:

Belçika İstatistik Kurumu <http://statbel.fgov.be/fr>, <https://www.nbb.be/en/publications-andresearch/employment-statistics-trends/summarytables/unemployment>

Structure of the Population | Statbel (fgov.be)

<https://statbel.fgov.be/fr/themes/population/structure-de-la-population>

Doğal Kaynaklar

Tarım alanları ülkenin yüz ölçümünün %45'ini ormanlar %20 sini, konut alanları ise %9 paya sahiptir. Belçika'nın özellikle iç bölgelerinde verimli topraklar bulunmaktadır. Ülke tarım ve hayvancılığa elverişli ılıman iklime sahiptir. Belçika'daki çiftlikler büyük ölçeklidir. Ülke süt ürünleri, kümes hayvanları, meyveler, sebzeler, arpa, patates, tütün ve tahıllar gibi tarımsal ürünlerin üreticisidir.

Belçika'da, gelişmiş üretim yöntemleri kullanılmaktadır. Bu amaçla konuyla ilgili bilimsel araştırmalar yürütülmekte ve modern tarım alet ve makineleri kullanılmaktadır. Belçika'da yetiştirilen ürünlerin bir bölümü iç tüketimde yönlendirilirken bir bölümü de başta Avrupa ülkeleri olmak üzere ihraç edilmektedir. Tarım sektöründe ülke nüfusunun yaklaşık %2'sini istihdam etmektedir.

Belçika, büyük köknar ağacı ormanlarına ev sahipliği yapmaktadır. Ormanlar çoğunlukla Ardennes 'in engebeli bölgesinde yer almaktadır. Belçika'nın ünlü ormanlarından biri, ülkenin başkenti Brüksel'in yakınında bulunan Mavi Orman'dır. Ormanların büyük bölümü koruma altındadır. Ormanlar turistik bir cazibe merkezidir ve turizm sektörüne katkıda bulunmaktadır. Ormanlar, barındırdığı hayvan varlığı ve bitki florası nedeni ile Belçikalılar için besin ve doğal ilaç kaynağıdır. Ayrıca ağaçlar, kereste üretiminde kullanılmaktadır.

Belçika'da zengin kireçtaşı (kalker) yatakları bulunmaktadır. Söz konusu yataklar ülkenin kuzey kesiminde bulunur. Kalker, karbonat, dolomit siderit gibi birçok farklı biçimde bulunur. Bunlar sanayi ve inşaat sektöründe kullanılmaktadır. Ürünler; gazlı içecek sanayi, inşaat sektörü, demir madenciliği, çimento üretimi ve cam yapımında kullanılmaktadır.

Silika, Belçika'da bol miktarda bulunan bir kum çeşididir. Silika, yapıştırıcılar, inşaat sektörü, dışçılık ürünleri ve yalıtım malzemeleri gibi çeşitli sektörlerde kullanılmaktadır.

Belçika'nın doğal kaynakları arasında çinko ve kurşun bulunmaktadır. Çinko madenciliği 14. yüzyılın başlarında başlamıştır. Ülke, dünyanın en büyük çinko madenciliği şirketi Nyrstar'a ev sahipliği yapmaktadır. Belçika ayrıca demir cevheri yatağına sahiptir.

2011-2021 döneminde kişi başına düşen yenilenebilir ülke içi temiz su kaynakları azalmakta olan ülkeler arasında Belçika, % 5 azalma ile 59. sırada olup 2021 yılında sahip olduğu kişi başına düşen temiz su miktarı 1 036m³tür. (Dünya Bankası-2025) 2023 yılında 25 bin varil/günlük ham petrol üretimi ile 117 ülke arasında 71. sıradadır (EIA – 2025).

GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	584,07	632,4	662,18	689,36	712,13	731,86	752,55	775,43
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	3	1,4	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	50.275	53.854	56.129	58.248	60.002	61.453	62.981	64.690
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort., %)	10,3	2,3	4,3	2,1	2	2	2	1,9
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ye Oranı (%)	-1	-1	-0,3		0,3	0,5	0,7	0,8
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	5,6	5,5	5,7	5,7	5,6	5,5	5,7	5,7
Nüfus (milyon)	11,62	11,74	11,8	11,84	11,87	11,91	11,95	11,99
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ye Oranı (%)	104,3	105,2	105	107,1	109,8	112,7	115,8	119

Kaynak: IMF (2024 Ekim) *Tahmini veriler

Belçika'nın Avrupa'nın merkezinde yer alması, gelişmiş ulaşım ağı sesinde, hizmet, imalat ve yüksek teknoloji, ulaştırma gibi çeşitli alanlar ekonominin gelişmesinde önemli katkı sağlamıştır. 2024 yılında cari fiyatlara göre, 662 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nin 2025 yılında 689 milyar dolar olması beklenmektedir (IMF-2024).

Belçika, cari fiyatlara göre, 2024 yılı itibariyle 196 ülke arasında dünyanın 23. büyük ekonomisidir (IMF-2024). 2024 yılında sabit fiyatlara göre %1,2 oranında artması beklenen GSYİH'nin, 2025 yılında 1,1 oranında artacağı tahmin edilmektedir (IMF-2024). Cari fiyatlara göre Belçika, 2024 yılında 56 129 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 16. sırada yer almaktadır (IMF-2024).

2024 yılında %4,3 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2025 yılında %2,1 olacağı tahmin edilmektedir (IMF-2024). Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2024 yılında %6 olacağı ve işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 47. sırayı alacağı tahmin edilmektedir (IMF-2024).

2023 yılı verilerine göre ülkenin GSYİH'si içinde tarım sektörünün payı % 1 sanayinin % 19 ve hizmetler sektörünün % 71 dir (Dünya Bankası-2024).

2024 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre Belçika, dünyada 176 ülke arasında 46. sıradadır (The Heritage Foundation-2024).

Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre dünyadaki 141 ülke arasında Belçika 22. sıradadır. 2022 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 193 ülke arasında Belçika 12. sıradadır (UN2024).

DIŞ TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ

Dış Ticaret

Belçika, 2024 yılında bir önceki yıla göre %3 oranında azalarak 549,6 milyar dolar olarak gerçekleşen ihracatla dünya ihracatında %2,3 pay ile 12. sıradadır. Ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler Almanya, Hollanda, Fransa, ABD ve Birleşik Krallık'tır. Ülkenin ihracatında Türkiye %1,3 pay ile 12. sırada yer almıştır.

Ülkenin ihracatında en önemli ürün grupları eczacılık ürünleri, petrol ve türevleri, motorlu kara taşıtları elektrikli ve elektriksiz makineler, demir çelik ve mücevherat gelmektedir.

2024 yılında 519 milyar dolarlık ithalatla dünya ithalatından %2,2 pay ile 14. sıradaki yer almıştır. Ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Hollanda, Almanya, Fransa, Çin ve ABD'dir. Ülkenin ithalatında Türkiye %1,1 pay ile 16. sırada yer almıştır.

Ülkenin ithalatında önde gelen ürün grupları motorlu kara taşıtları, mineral yakıtlar, eczacılık ürünleri, mekanik ürünler makineler, mekanik cihazlar ve aletler, organik kimyasallar, elektrikli makina ve cihazlar, plastikler ve mamulleri, kuyum, optik, fotoğraf, tıbbi alet ve cihazlar, demir ve çeliktir.

Belçika Dış Ticareti (2020 – 2024)

Milyon \$	2020	2021	2022	2023	2024	23/24 Değ (%)
İhracat	419.478	549.499	636.424	568.505	549.571	-3,3%
İthalat	395.854	532.547	624.289	550.855	519.086	-5,8%
Hacim	815.333	1.082.047	1.260.714	1.119.360	1.068.657	-4,5%
Denge	23.624	16.952	12.135	17.650	30.485	72,7%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca İhracat Gerçekleştirilen Ülkeler (Milyon \$)

Sn	Ülkeler	2022	2023	2024	Değ (%)	Pay (%)
1	Almanya	135.412	105.690	98.182	-7,1%	17,9%
2	Hollanda	87.850	74.792	72.181	-3,5%	13,1%
3	Fransa	83.365	76.647	71.999	-6,1%	13,1%
4	ABD	37.298	33.955	37.292	9,8%	6,8%
5	Birleşik Krallık	33.293	31.185	32.926	5,6%	6,0%
6	İtalya	27.732	28.068	27.077	-3,5%	4,9%
7	İspanya	17.983	17.778	18.857	6,1%	3,4%
8	Polonya	14.660	14.894	15.666	5,2%	2,9%
9	İsveç	10.295	10.496	10.146	-3,3%	1,8%
10	Çin	8.188	8.956	8.704	-2,8%	1,6%
11	Lüksemburg	9.346	8.542	7.849	-8,1%	1,4%
12	Türkiye	7.583	7.545	6.978	-7,5%	1,3%
13	İsviçre	6.984	6.420	6.370	-0,8%	1,2%
14	Avusturya	5.742	5.797	5.866	1,2%	1,1%
15	İrlanda	4.598	5.528	5.667	2,5%	1,0%
	Toplam	636.424	568.505	549.571	-3,3%	100,0%

Kaynak: ITC Trademap

Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürün grupları hava taşıtları, makinalar, motorlu kara taşıtları, kozmetik ve eczadır.

Başlıca İhracatı Gerçekleştirilen Ürünler (Milyon \$)

GTIP	Ürün Grubu (Milyon \$)	2022	2023	2024	2023/24 Değ (%)	Pay (%)
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	64.434	42.318	43.437	2,6%	7,9%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	49.219	45.179	42.541	-5,8%	7,7%
8703	Otomobiller	33.892	43.083	41.493	-3,7%	7,6%
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	36.167	36.024	36.272	0,7%	6,6%
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	50.690	16.725	10.696	-36,0%	1,9%
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya , takılmamış)	13.202	9.681	7.022	-27,5%	1,3%

8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	7.549	7.184	6.777	-5,7%	1,2%
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	5.404	5.814	6.353	9,3%	1,2%
3901	Etilen polimerleri	7.346	5.616	5.709	1,7%	1,0%
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	3.324	4.007	5.254	31,1%	1,0%
9021	Ortopedik cihazlar; cebireler, gutyerler ve kırıklara mahsus diğer cihazları	4.377	4.347	4.890	12,5%	0,9%
3826	Biodizel ve bunların karışımları	6.294	4.228	4.840	14,5%	0,9%
2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde edilen yağlar ve diğer ürünler	5.313	4.526	4.771	5,4%	0,9%
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri	5.314	4.147	4.513	8,8%	0,8%
2004	Diğer sebzeler (sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmuş)	3.290	4.630	4.473	-3,4%	0,8%
	TOPLAM	636.424	568.505	549.571	-3,3%	100,0%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca İthalat Gerçekleştirilen Ülkeler (Milyon \$)

Sn	Ülkeler (Milyon \$)	2022	2023	2024	Değ (%)	Pay (%)
1	Hollanda	114.752	104.990	106.921	1,8%	20,6%
2	Almanya	71.984	66.780	63.353	-5,1%	12,2%
3	Fransa	57.436	56.748	52.572	-7,4%	10,1%
4	Çin	37.236	33.388	35.298	5,7%	6,8%
5	ABD	37.078	38.557	34.777	-9,8%	6,7%
6	İrlanda	25.557	21.947	20.372	-7,2%	3,9%
7	İtalya	23.961	19.740	20.086	1,8%	3,9%
8	Birleşik Krallık	36.523	21.014	17.935	-14,7%	3,5%
9	İspanya	25.416	17.854	13.540	-24,2%	2,6%

10	İsviçre	10.023	11.673	11.024	-5,6%	2,1%
11	Japonya	11.085	11.087	10.835	-2,3%	2,1%
12	İsveç	8.541	9.933	10.614	6,9%	2,0%
13	Norveç	18.251	10.166	8.027	-21,0%	1,5%
14	Polonya	8.604	9.104	7.537	-17,2%	1,5%
15	Hindistan	8.522	6.832	6.528	-4,5%	1,3%
16	Türkiye	6.439	5.573	5.771	3,6%	1,1%
	Toplam	624.289	550.855	519.086	-5,8%	100,0%

Kaynak: ITC Trademap

2024 yılında ithal ettiği başı çeken ürün grupları; motorlu kara taşıtları, mineral yakıtlar ve yağlar, hava taşıtları, mekanik cihazlar ve aletler, elektrikli makine ve cihazlar, eczadır.

Başlıca İthalatı Gerçekleştirilen Ürünler (Milyon \$)

GTIP	Ürün Grubu (Milyon \$)	2022	2023	2024	Değ (%)	Pay (%)
8703	Otomobiller	34.631	43.257	43.378	0,3%	8,4%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	34.706	31.309	30.825	-1,5%	5,9%
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	48.346	37.777	28.769	-23,8%	5,5%
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	29.511	27.480	28.187	2,6%	5,4%
2709	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar (ham)	25.151	23.128	24.079	4,1%	4,6%
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	65.320	26.627	16.990	-36,2%	3,3%
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	10.027	10.067	8.652	-14,1%	1,7%
3003	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere birbirleriyle , karıştırılmış iki veya daha fazla unsurdan oluşan ilaçlar	160	3.861	6.211	60,9%	1,2%
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya , takılmamış)	12.830	9.133	6.112	-33,1%	1,2%
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve ci hazlar (sintigrafi cihazları, diğer elektromedikal cihazlar ve göz testine mahsus cihazlar dahil)	5.441	6.008	6.026	0,3%	1,2%
	Toplam	624.289	550.855	519.086	-5,8%	100,0%

Kaynak: ITC Trademap

TÜRKİYE İLE TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ

Genel Durum

2024 yılında ülkeye ihracatımız 4,36 milyar dolardır ve bir önceki yıla göre yaklaşık aynı değerde gerçekleşmiştir. 2024 yılında ülkeden ithalatımız ise 3,9 milyar dolardır ve ithalatımız bir önceki yıla göre %10 oranında azalmıştır. 2024 yılında Belçika ile ticarete Türkiye 490 milyon dolar dış ticaret fazlası vermiştir.

Türkiye – Belçika Dış Ticaret

1.000 \$	2020	2021	2022	2023	2024	23/24 Değ (%)
İhracat	3.634.855	4.895.893	4.779.310	4.365.608	4.362.559	-0,1%
İthalat	3.716.088	5.628.382	4.420.564	4.302.147	3.874.695	-9,9%
Hacim	7.350.943	10.524.275	9.199.874	8.666.619	8.239.289	-4,9%
Denge	-81.233	-732.489	358.746	62.325	489.899	686,0%

Kaynak: ITC Trademap

Türkiye'nin Belçika'ya İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon \$)

GTIP	Ürün Grubu	2022	2023	2024	Değ (%)	Pay (%)
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	502.872	561.161	605.059	7,8%	13,9%
8703	Otomobiller	283.681	329.313	405.631	23,2%	9,3%
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	195.975	205.334	212.244	3,4%	4,9%
2608	Çinko cevherleri ve zenginleştirilmiş çinko cevherleri	200.339	95.508	145.697	52,5%	3,3%
2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde edilen yağlar ve diğer ürünler	232.356	224.972	110.026	-51,1%	2,5%

7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlikleri 600 mm veya daha fazla)	69.012	74.273	89.651	20,7%	2,1%
6109	Tişörtler, fanılalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	85.611	82.181	87.882	6,9%	2,0%
9999	Başka yerde belirtilmeyen ürünler	130.354	110.933	81.788	-26,3%	1,9%
3920	Plastiklerden diğer plakalar, levhalar, filmler, folye ve şeritler, (gözeneksiz)	98.638	78.548	77.708	-1,1%	1,8%
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	36.982	46.988	75.794	61,3%	1,7%
8544	İzole edilmiş (emaye kaplanmış veya anodize edilmiş olanlar dahil), teller, kablolar (koaksiyel kablolar dahil) ve diğer izole edilmiş, elektrik iletkenler	106.024	114.037	74.806	-34,4%	1,7%
7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller,	88.650	65.493	71.958	9,9%	1,6%
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç)	95.661	69.766	70.637	1,2%	1,6%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	210.411	78.666	60.435	-23,2%	1,4%
3907	Poliasetaller, diğer polieterler ve epoksi reçineler	21.098	7.721	59.114	665,6%	1,4%
	TOPLAM	4.779.310	4.365.608	4.362.559	-0,1%	100,0%

Kaynak: ITC Trademap

Türkiye'nin Belçika'dan İthal Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon \$)

GTIP	Ürün Grubu	2022	2023	2024	Değ (%)	Pay (%)
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	699.365	625.072	543.785	-13,0%	14,0%

3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	75.260	149.150	166.762	11,8%	4,3%
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri	179.275	148.883	158.819	6,7%	4,1%
8701	Traktörler	138.342	216.050	142.537	-34,0%	3,7%
3903	Stiren polimerleri	254.680	167.545	140.469	-16,2%	3,6%
3402	Yüzeyaktif organik maddeler (sabunlar hariç); yüzeyaktif müstah-, zarlara ; yıkama müstahzarları (yardımcı yıkama müstahzarları , dahil) ve temizleme müstahzarları	160.021	155.524	130.425	-16,1%	3,4%
8703	Binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal , edilmiş diğer motorlu taşıtlar	70.001	198.845	127.562	-35,8%	3,3%
3901	Etilen polimerleri	127.264	119.345	104.836	-12,2%	2,7%
7225	Diğer alaşımlı çelikten yassı hadde mamulleri	86.762	121.984	91.485	-25,0%	2,4%
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişliği, 600 mm veya daha fazla olanlar	76.832	98.676	83.228	-15,7%	2,1%
8446	Dokuma makineleri (tezgahlar)	190.998	138.595	83.216	-40,0%	2,1%
2917	Polikarboksilik asitler, bunların anhidritleri, halojenürleri, perok- , sitleri ve peroksiasitleri; bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozolanmış türevleri	113.824	66.302	78.466	18,3%	2,0%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar,	165.044	78.614	71.899	-8,5%	1,9%
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	18.175	26.650	64.175	140,8%	1,7%
5502	Suni filament demetleri	53.222	66.062	63.433	-4,0%	1,6%
	TOPLAM	4.420.564	4.302.475	3.874.260	-10,0%	100,0%

Kaynak: ITC Trademap

Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Avrupa pazarlarının kesişme noktasındaki stratejik coğrafi konumu, nakliye kalitesi, (Avrupa'nın en büyük ikinci limanı olan Anvers ile birlikte) lojistik ve telekomünikasyon altyapısı, çok dilli ve kalifiye iş gücü, yüksek satın alma gücü ve uluslararası ticarete yatkın kültüre sahip olması, ekonomik ortamın istikrarı, emeğin kalitesi ve altyapıları projeleri Belçika'yı yatırım için cazip hale getirmektedir.

Belçika, 2023 yılında 23 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 18. sıradadır [ABD 311 milyar dolar ile 1., Türkiye 10 milyar dolar ile 31. (UNCTAD-2025)].

2021-2023 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 44 milyar dolar olan Belçika, 2023 yılında 578 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoku ile dünyada 20. sıradadır. [ABD 13 trilyon dolar ile 1., Türkiye 157 milyar dolar ile 43. (UNCTAD-2025)]

Belçika'da yatırım yapan başlıca ülkeler Fransa, Hollanda, Lüksemburg, İsviçre, Japonya, ABD ve Almanya'dır.

Yatırımlar ağırlıklı olarak imalat, finans ve sigorta faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret, elektrik, gaz, özel gayrimenkul, bilgi ve iletişim, nakliye ve depolamaya yöneliktir.

Kurumlar vergisinin düşürülmesi yatırım cazibesini artırmıştır. 2021'de kurumlar vergisi %29,58'den %25'e; KOBİler için ise bu oran %20,4'den %20'ye indirilmiştir.

Dünya Bankası tarafından yayınlanan 2020 İş Yapma Kolaylığı sıralamasında Belçika, bir önceki yıla göre bir sıra gerileyerek 190 ülke arasında 46. sırada yer almaktadır. Belçika'nın yatırımcılar açısından olumsuz yanları olarak ücretlerinin yüksekliği, işten çıkarma prosedürlerinin karmaşıklığı, bölgeler arası gerginlik, tüketicilerin farklı dillerde konuşması nedeniyle farklılaştırılması gereken etiketleme ve pazarlama stratejisine odaklanma ihtiyacı ve tüm bunlara ilave olarak ülke dinamiklerini AB politikasına bağımlılığı ve yüksek kamu borcu sıralanabilir.

Belçika'da yabancı yatırımcılarla yerel yatırımcılar arasında ayırım gözetilmez ve eşit koşullar uygulanmaktadır. Yatırım teşvikleri ve sübvansiyonlar genellikle Brüksel, Flaman ve Valon bölgesi tarafından ayrı ayrı yönetilmektedir. Bölgesel hükümetlerin yatırım politikalarında inovasyon teşviki, ar-ge, enerji tasarrufu, çevre koruma, ihracat ve istihdamın teşvikine önem verilmektedir.

Belçika'da yatırım yapan şirketler, çeşitli vergi indirimleri ve muafiyetlerinden yararlanabilmektedir. Bu kapsamda, patent telif hakkıyla korunan yazılımlar, tarımsal üretimdeki yenilikçi yaklaşımlar, ar-ge faaliyetleri, fikri mülkiyet hakları ve bu kapsamda elde edilecek elde edilecek kârlar üzerinden yüksek oranda vergi muafiyeti söz konusudur.

Belçika'da doğrudan yabancı yatırımlar bir ön izne tabi değildir, ancak bankacılık, gıda üretimi veya satışı, sigortacılık ve perakende ticaret dahil olmak üzere bazı faaliyet sektörlerinde hükümetten izin almak zorunluluğu bulunmaktadır.

UNCTAD verilerine göre ülkenin yürürlükte olan 63 adet İkili Yatırım Anlaşması bulunmaktadır.

Belçika'nın doğrudan yabancı sermaye durumu aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	- 2.776	- 4.621	1.392	- 2.701	6.883	2.636	1.562
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	-0,43	-,70	0,20	-,40	1,00	0,40	0,20
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	943.380	938.800	940.100	937.400	944.300	947.000	948.500
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	13.353	- 17.740	- 22.840	- 5.783	- 5.812	- 7.653	- 2.691
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	1.051.400	1.069.000	1.092.000	1.098.000	1.104.000	1.111.000	1.114.000

Kaynak: EIU (*Tahmini veriler) 2025

Detaylı bilgi için:

- ☐ www.business.belgium.be.
- ☐ www.investinwallonia.be.
- ☐ <https://hub.brussels/en/brussels-invest-export/>

- www.investinlanders.com
- International Investment Agreements Navigator | UNCTAD Investment Policy Hub
<https://investmentpolicy.unctad.org/international-investment-agreements/by-economy> □
https://www.belgium.be/fr/economie/informations_economiques/statistiques

Yatırım İlişkileri

T.C. Merkez Bankası verilerine göre, Türkiye'nin 2023 yılı itibarıyla yurtdışına gerçekleştirdiği 58 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırım stokunda, Belçika 657 milyon dolar ve % 1 pay ile 16. sıradadır. 2023 yılı itibarıyla yurtdışından Türkiye'ye gelen 182 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırım stokunda, Belçika 5 milyar dolar ve % 3 pay ile 13. sıradadır.

Detaylı bilgi için : <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/cb23c98d-d9a5-465f-8c9c-9f84b533aaf8/uyup.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-cb23c98d-d9a5-465f-8c9c-9f84b533aaf8ofFV6qr>

BELÇİKA MEYVE SEBZE MAMULLERİ PAZARI

Dış Ticaret

International Trade Center (Trademap) verilerine göre 2024 yılı Belçika meyve sebze mamulleri ihracatı 12,6 milyar dolar, meyve sebze mamulleri ithalatı 6,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu çalışmada yer alan Trademap verileri, 07, 08, 20 ve 22 faslında yer alan GTİP pozisyonları alınarak istatistikler oluşturulmuştur.¹

Milyon \$	2020	2021	2022	2023	2024	2023/24 Değ (%)
İhracat	9.544	10.498	11.235	13.098	12.646	-3,4%
İthalat	5.388	5.974	5.815	6.303	6.473	2,7%
Hacim	14.932	16.473	17.051	19.401	19.120	-1,4%
Denge	4.156	4.524	5.420	6.795	6.173	-9,2%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca Meyve Sebze Mamulleri (MSM) İhracatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)

Ülke	2022	2023	2024	2023/24 Değ (%)	Pay (%)
1 Fransa	2.323.328	2.662.622	2.442.648	-8,3%	19,3%
2 Hollanda	1.887.620	2.058.931	2.015.077	-2,1%	15,9%
3 Birleşik Krallık	1.410.089	1.712.158	1.845.326	7,8%	14,6%
4 Almanya	1.103.905	1.269.403	1.225.624	-3,4%	9,7%
5 İspanya	437.052	653.172	579.333	-11,3%	4,6%
6 ABD	409.193	484.519	545.799	12,6%	4,3%
7 İtalya	342.167	414.516	372.605	-10,1%	2,9%
8 Lüksemburg	314.875	341.867	337.527	-1,3%	2,7%
9 Polonya	152.726	172.501	195.956	13,6%	1,5%
10 Avustralya	103.252	176.338	157.006	-11,0%	1,2%
11 İsveç	177.754	181.701	156.414	-13,9%	1,2%
12 Suudi Arabistan	134.653	176.240	136.321	-22,7%	1,1%
13 İrlanda	124.736	165.235	135.002	-18,3%	1,1%
14 Danimarka	106.563	136.954	131.179	-4,2%	1,0%
15 Brezilya	141.125	122.161	128.684	5,3%	1,0%
53 Türkiye	9.446	20.406	16.284	-20,2%	0,1%
Toplam	11.235.309	13.098.005	12.646.338	-3,4%	100,0%

Kaynak: ITC Trademap

¹ 07, 08, 20 ve 22 faslında kullanılan gtip pozisyonları: 071010, 071021, 071022, 071029, 071030, 071040, 071080, 071090, 071140, 071151, 071159, 071190, 071220, 071230, 071231, 071232, 071233, 071239, 071290, 081110, 081120, 081190, 081210, 081290, 081400, 200110, 200190, 200210, 200290, 200310, 200320, 200390, 200410, 200510, 200520, 200540, 200551, 200559, 200560, 200570, 200580, 200591, 200599, 200600, 200710, 200791, 200799, 200820, 200830, 200840, 200850, 200860, 200870, 200880, 200891, 200893, 200897, 200899, 200911, 200912, 200919, 200920, 200921, 200929, 200930, 200931, 200939, 200941, 200949, 200950, 200961, 200969, 200971, 200979, 210320, 220110, 220190, 220210, 220290, 220300, 220410, 220421, 220429, 220430, 220510, 220590, 220600, 220710, 220720, 220820, 220830, 220860, 220870, 220890, 220900

Başlıca MSM İhracatı Yapılan Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2022	2023	2024	Değişim %	Pay %
200410	Patatesler; Sirke Veya Asetik Asitten Başka Usullerle Hazırlanmış Veya Konserve Edilmiş, Dondurulmuş	3.040.322	4.323.438	4.160.655	-3,8%	32,9%
220300	Malttan Üretilen Biralar	1.680.073	1.843.302	1.770.589	-3,9%	14,0%
220210	Sular (Mineral Sular Ve Gazlı Sular Dahil)	485.296	579.664	580.363	0,1%	4,6%
71080	Zeytinler, Mantarlar, Domatesler Ve Diğer Sebzeler; Pişirilmemiş Veya Buharda Veya Suda Kaynatılarak Pişirilmiş, Dondurulmuş	539.771	575.691	502.367	-12,7%	4,0%
200520	Patates (Sirke Veya Asetik Asitten Başka Usullerle Hazırlanmış Veya Konserve Edilmiş, Dondurulmamış)	352.843	459.932	482.139	4,8%	3,8%
220710	Alkol Derecesi Hacim İtibariyle % 80 Veya Daha Fazla Olan Tağyir (Denatüre) Edilmemiş Etil Alkol	671.979	555.136	458.813	-17,4%	3,6%
220421	Taze Üzüm Şarapları (Köpüklü Şaraplar Hariç) Ve Fermantasyonu Alkol İlavesi İle Önlenmiş Veya Durdurulmuş Üzüm Şırası; Muhtevası 2 Litre Veya Daha Az Kaplarda Olanlar	393.090	412.632	410.168	-0,6%	3,2%
200919	Portakal Suyu (Diğerleri, Fermente Edilmemiş Ve Alkol Katılmamış)	280.306	308.054	353.609	14,8%	2,8%
71090	Sebze Karışımları; Pişirilmemiş Veya Buharda Veya Suda Kaynatılarak Pişirilmiş, Dondurulmuş	306.280	330.431	305.556	-7,5%	2,4%
200912	Portakal Suyu (Dondurulmamış, Brix Değeri 20'Yi Geçmeyenler, Fermente Edilmemiş Ve Alkol Katılmamış)	316.918	327.865	287.238	-12,4%	2,3%
220110	Mineral Ve Gazlı Sular	210.231	271.503	276.054	1,7%	2,2%
220830	Viskiler	203.271	207.625	250.304	20,6%	2,0%
200799	Reçeller, Jöleler, Marmelatlar, Meyva Veya Sert Kabuklu Meyvalar (Pişirilerek Hazır	214.266	268.212	224.782	-16,2%	1,8%

	Lanmış) (Turunçgillerden Yapılanlar Hariç)					
220890	Diğer Alkollü İçecekler	181.947	219.045	219.526	0,2%	1,7%
220410	Köpüklü Şaraplar (Taze Üzümünden)	180.367	186.255	176.673	-5,1%	1,4%
	Toplam MSM İhracatı	11.235.309	13.098.005	12.646.338	-3,4%	100,0%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)

	Ülkeler	2022	2023	2024	2023/24 Değ (%)	Pay (%)
1	Hollanda	1.396.928	1.777.088	1.715.575	-3,5%	26,5%
2	Fransa	1.463.488	1.550.450	1.647.651	6,3%	25,5%
3	Almanya	439.350	487.094	497.075	2,0%	7,7%
4	İtalya	424.315	448.191	437.875	-2,3%	6,8%
5	Brezilya	402.971	391.470	406.137	3,7%	6,3%
6	İspanya	269.397	262.466	294.283	12,1%	4,5%
7	Avusturya	160.362	136.614	164.953	20,7%	2,5%
8	Polonya	93.998	110.177	116.080	5,4%	1,8%
9	Birleşik Krallık	134.639	140.667	115.951	-17,6%	1,8%
10	Türkiye	124.410	121.817	114.890	-5,7%	1,8%
11	Portekiz	113.005	101.465	102.359	0,9%	1,6%
12	Çin	51.119	57.925	66.137	14,2%	1,0%
13	Güney Afrika	60.109	67.227	62.758	-6,6%	1,0%
14	Yunanistan	53.688	56.301	58.104	3,2%	0,9%
15	Lüksemburg	66.332	42.883	56.947	32,8%	0,9%
	Toplam	5.815.414	6.302.917	6.473.421	2,7%	100,0%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2022	2023	2024	Değişim %	Pay %
220210	Sular (Mineral Sular Ve Gazlı Sular Dahil)	683.794	754.251	805.319	6,8%	12,4 %
220421	Taze Üzüm Şarapları (Köpüklü Şaraplar Hariç) Ve Fermantasyonu Alkol İlavesi İle Önlenmiş Veya Durdurulmuş Üzüm Şırası; Muhtevası	869.851	810.449	781.296	-3,6%	12,1 %

	2 Litre Veya Daha Az Kaplarda Olanlar					
220410	Köpüklü Şaraplar (Taze Üzümünden)	389.686	373.070	378.140	1,4%	5,8%
220710	Alkol Derecesi Hacim İtibariyle % 80 Veya Daha Fazla Olan Tağyir (Denatüre) Edilmemiş Etil Alkol	196.312	461.857	362.479	-21,5%	5,6%
200410	Patatesler; Sirke Veya Asetik Asitten Başka Usullerle Hazırlanmış Veya Konserve Edilmiş, Dondurulmuş	190.788	300.004	296.971	-1,0%	4,6%
71080	Zeytinler, Mantarlar, Domatesler Ve Diğer Sebzeler; Pişirilmemiş Veya Buharda Veya Suda Kaynatılarak Pişirilmiş, Dondurulmuş	254.189	310.870	281.376	-9,5%	4,3%
220110	Mineral Ve Gazlı Sular	220.913	239.423	264.262	10,4%	4,1%
200912	Portakal Suyu (Dondurulmamış, Brix Değeri 20'Yi Geçmeyenler, Fermente Edilmemiş Ve Alkol Katılmamış)	248.210	237.241	253.632	6,9%	3,9%
200919	Portakal Suyu (Diğerleri, Fermente Edilmemiş Ve Alkol Katılmamış)	236.267	238.449	253.295	6,2%	3,9%
220830	Viskiler	129.522	124.137	208.443	67,9%	3,2%
200599	Diğer Sebzeler	152.541	182.296	195.117	7,0%	3,0%
81190	Diğer Meyveler Ve Sert Çekirdekli Meyveler; Pişirilmemiş Veya Buharda Veya Suda Kaynatılarak Pişirilmiş, İlave Şeker Veya Diğer Tatlandırıcı Maddeler Katılmış Olsun Olmasın, Dondurulmuş	156.358	144.482	164.271	13,7%	2,5%
220300	Malttan Üretilen Biralar	121.356	127.626	117.170	-8,2%	1,8%
200520	Patates (Sirke Veya Asetik Asitten Başka Usullerle Hazırlanmış Veya Konserve Edilmiş, Dondurulmamış)	89.115	104.975	116.690	11,2%	1,8%
200570	Zeytin (Sirke Veya Asetik Asitten Başka Usullerle Hazırlanmış Veya Konserve Edilmiş, Dondurulmamış)	91.208	96.699	102.932	6,4%	1,6%
	Toplam MSM İhracatı	5.815.414	6.302.917	6.473.421	2,7%	100,0 %

Kaynak: ITC Trademap

Türkiye'nin Belçika'ya Meyve Sebze Mamulleri İhracatı

Ürün Grubu	2023 FOB	2024 FOB	Değişim FOB %	Pay %
DOMATES KETÇABI VE DİĞER DOMATES SOSLARI	8.776.393	11.293.907	28,7%	21,1%
SEBZE.MEYVE.BİTKİ PARÇALARI KONSERVELERİ SİRKELİ	6.580.487	7.345.703	11,6%	13,7%

DONDURULMUŞ SEBZELER	8.118.789	6.713.961	-17,3%	12,5%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ	3.497.740	5.003.517	43,1%	9,3%
GAZLI SULAR.MADEN SULARI VE GAZOZLAR	2.524.915	4.595.827	82,0%	8,6%
DONDURULMUŞ MEYVELER	4.061.959	3.860.019	-5,0%	7,2%
SULAR.BUZ VE KAR	3.700.926	3.271.841	-11,6%	6,1%
REÇEL.JÖLE.MARMELAT	2.346.841	2.015.045	-14,1%	3,8%
DOMATES KONSERVELERİ	956.404	1.739.620	81,9%	3,2%
ŞARAP	1.669.149	1.600.295	-4,1%	3,0%
DİĞER MEYVE KONSERVELERİ	2.247.747	1.102.305	-51,0%	2,1%
ALKOLLÜ İÇKİLER (ALKOL DERECEŚİ<80)	904.947	1.075.828	18,9%	2,0%
DOMATES SALÇASI	615.214	1.051.787	71,0%	2,0%
KURUTULMUŞ SEBZELER	709.178	876.099	23,5%	1,6%
ELMA SULARI	16.389	447.851	2.632,6%	0,8%
TURUNÇGİL KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ . TATLANDIRILMIŞ	350.157	433.724	23,9%	0,8%
DİĞER MEYVA SULARI	80.087	308.722	285,5%	0,6%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ SİRKE	160.141	307.126	91,8%	0,6%
	102.598	122.956	19,8%	0,2%
KARIŞIK HALDEKİ MEYVE VE SEBZE SULARI	90.740	118.705	30,8%	0,2%
FASULYE KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	47.604	78.401	64,7%	0,1%
KAYISI KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ. TATLANDIRILMIŞ	0	53.307		0,1%
ÇİLEK KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	96.087	38.691	-59,7%	0,1%
ANANAS SUYU	30.627	37.235	21,6%	0,1%
PATATES KONSERVELERİ. DONDURULMAMIŞ	31.404	28.227	-10,1%	0,1%
PATATES KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ	22.036	26.698	21,2%	0,0%
TURUNÇGİL SULARI	34.572	25.416	-26,5%	0,0%
KİRAZ (VİŞNE DAHİL)KONSERVELERİ. ALKOLLÜ .ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	0	23.344		0,0%
ÇEŞNİ.LEZZET VERİCİ KARIŞIMLAR VE SOSLAR	11.633	15.132	30,1%	0,0%
RAKİ	1.229	8.916	625,3%	0,0%
BEZELYE KONSERVELERİ DONDURULMAMIŞ	16.990	5.747	-66,2%	0,0%
GEÇİCİ KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER	652	5.184	695,6%	0,0%
VERMUT VE DİĞER ALKOLLÜ İÇKİLER	574	3.813	563,9%	0,0%
DOMATES SUYU	411	997	142,3%	0,0%
MANTAR.DOMALAN KONSERVELERİ	0	85		0,0%
DONDURULMUŞ KURUTULMUŞ VEYA DİĞER ŞEKİL. MUHAFAZA EDİLMİŞ DİĞER MEYVE VE SEBZELER	11.281	0	-100,0%	0,0%
ŞEKERLE KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER. MEYVELER VE DİĞER BİTKİ PARÇALARI	794	0	-100,0%	0,0%
ÜZÜM SUYU	3.540	0	-100,0%	0,0%
TOPLAM	47.820.236	53.636.030	12,2%	100,0%

Kaynak: TİM

PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER²

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Belçika, Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) üyesidir. Ülkenin iç mevzuatındaki fikri mülkiyet konuları Avrupa Patent Sözleşmesi (Münih Sözleşmesi) ile uyumludur. Ülkedeki patent uygulamaları Avrupa Patent Kurumu (European Patent Organization) tarafından yürütülmektedir.

Belçika, fikri mülkiyet haklarının korunmasında önemli bir yere sahip olup Dünya Ticaret Örgütü (WTO) üyesi ve Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Anlaşmasına (TRIPS) taraftır. Belçika aynı zamanda Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) üyesidir ve Bern Sözleşmesi, Paris Sözleşmesi ve WIPO Telif Hakları Anlaşması dahil olmak üzere birçok anlaşmaya taraftır.

Fikri mülkiyet haklarının uygulanmasından Belçika Adalet Bakanlığı sorumlu olmakla birlikte Ekonomi Bakanlığına bağlı Belçika Fikri Mülkiyet Ofisi (OPRI) de kamuoyunu bilinçlendirme kampanyaları düzenlemekte, denetlemelerde bulunmakta, mevzuat taslakları hazırlamakta ve ulusal ve uluslararası konularda Belçikalı yetkililere tavsiyelerde bulunmaktadır. Ayrıntılı bilgi için: <https://economie.fgov.be/en/themes/intellectual-property/institutions-and-actors/belgian-officeintellectual>.

Belçika ayrıca 2022 yılı haziran ayında Dijital Tek Pazarda telif hakları ve bağlantılı haklara ilişkin 2019/790 sayılı Avrupa Birliği (AB) Direktifini (DSM Telif Hakları Direktifi) uygulayan bir yasayı yürürlüğe koymuştur.

Dağıtım Kanalları

Ticaret akışı, sermaye hareketleri, teknoloji, işgücünün serbest dolaşımı ve kültürel entegrasyon kriterleri açısından Belçika dünyanın en gelişmiş pazar ekonomilerinden birine sahiptir. Belçika sanayii, limanları, kanalları, demiryolları ve otoyol ağıyla son derece gelişmiş ulaşım altyapısı sayesinde, çevre ülkelerin sanayileriyle entegre olmuş durumdadır.

² Bu bölümdeki veriler ve bilgiler T.C. Ticaret Bakanlığı ülke raporlarından alınmıştır.

Tüketici Tercihleri

Belçika’da alışverişler, AVM’lerden ziyade şehir merkezlerindeki mağazalardan yapılmaktadır.

Belçika E-Ticaret Federasyonu Becom tarafından yayımlanan 2023 yılı e-ticaret raporuna göre Belçika’daki 18-70 yaş arası tüketicilerin yaklaşık %90’ı son 12 ay içerisinde e-ticaret platformları aracılığıyla en az bir kez alışveriş gerçekleştirmiştir. Öte yandan, e-ticarete önde gelen harcamalar arasında ise kıyafet ve ayakkabı, seyahat ve eğlence, sağlık ve kişisel bakım gibi ihtiyaçlar bulunmaktadır. Belçika E-Ticaret Federasyonu Becom tarafından yayınlanan istatistiklere göre, 2023 yılında Belçika e-ticaret pazarı 2022 yılına göre yaklaşık %10,7 büyüyerek 16,27 milyar avroya, çevrimiçi mağaza sayısı son beş yılda %95,8 artışla 57.221’ye, bir önceki yıla göre %10 artan işlem sayısı ise 165 milyona ulaşmıştır.

Belçika’da yabancı markalar pazarda önemli bir yere sahiptir, ancak ulusal veya Avrupa menşeli ürünler tercih sebebi olabilmektedir. Diğer yandan, tüketicileri bilgilendirmek amacıyla sosyal medya da oldukça sık kullanılan araçlar arasında olup, toplumun yaklaşık %65’i sosyal medyayı aktif olarak kullanmaktadır. Ülke çevreye oldukça duyarlı ve çevre bilinci de yüksek bir toplumdan oluşmaktadır. Gerek bu sebepten gerekse son yıllarda Avrupa’da meydana gelen gıda skandalları ve artan sağlık kaygısı nedeniyle organik, sürdürülebilir, yerel, taze, vegan, izlenebilir, vb. ürünlere rağbet artmaktadır.

Kamu İhaleleri

Belçika’da kamu alımları konusu, Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan ve kamu ihale kurallarının iyileştirilmesini amaçlayan 2014/24/EU sayılı Genel Kamu Alımları Direktifinin ulusal mevzuata aktarılması ve 2004/18/EC Direktifinin iptalini; su, enerji, ulaştırma ve posta hizmetleri sektörlerinde faaliyet gösteren kurumların alımlarını düzenleyen 2014/25/EU sayılı Sektörler Direktifinin ulusal mevzuata aktarılmasını ve 2004/17/EC Direktifinin iptalini kapsayan Belçika Hükümeti tarafından hazırlanan kamu alımlarına ilişkin 17 Haziran 2016 tarihli Kanun ile düzenlenmiştir.

Belçika mevzuatında AB kamu alımları kurallarına aykırılık olması halinde AB kuralları geçerli olmaktadır. Kamu alımları konusundaki Belçika mevzuatına

ulaşılabilmektedir.

Kamu alımlarına ilişkin 17 Haziran 2016 tarihli Kanunun 154. maddesi uyarınca Birliğin kamu alımları alanında çok taraflı veya ikili bir anlaşma imzalamamış olduğu ve AB firmalarının kamu alımları pazarına girişini hukuki olarak garanti altına almayan ülkelerin üçüncü ülke olarak değerlendirilmesi ve %50'sinden fazlasını söz konusu ülkeler menşeli malların oluşturduğu tekliflerin reddedilmesi öngörülmektedir.

Belçika kamu ihaleleri, Kamu İhale Bülteninde yayınlanmaktadır.
(<https://enot.publicprocurement.be/enot-war/changeLanguage.do?language=en-GB>)

PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

İş Kültürü

Belçika'da Flaman ve Alman toplumları Valon kesimine kıyasla daha içe dönük olup, Brüksel Bölgesinin Fransızca konuşan toplumu ise nispeten daha resmidir. Fransızca, Flamanca ve Almanca olmak üzere ülkenin 3 resmi dili bulunmaktadır. Muhatabınızın ana dilinde görüşmeyi gerçekleştirmek oldukça sıcak karşılanır, ancak iş hayatında ve toplantılarında İngilizcenin yeterli olması kuvvetle muhtemeldir.

Yüz yüze görüşmeler tercih edilir, ancak uluslararası faaliyetlerin yoğunlaşması ve teknik imkânlarının da yaygınlaşmasıyla beraber görüşmelerin niteliği ve içeriğine göre zaman zaman video konferans yöntemi ile de görüşmeler gerçekleştirilebilmektedir.

İş görüşmelerinde, kartvizit bulundurmak, masa etrafında yer alan herkes ile tokalaşmak ve muhataplar ile konuşurken göz teması kurmak önemlidir.

Toplantılar, üst yönetimin katılımı olsun veya olmasın daha ziyade ekip odaklıdır. Bu çerçevede, proje bazlı ekipler ile görüşmeler oldukça daha sık yapılmakta olup, üst yönetimin programının yoğun olması nedeniyle kendileriyle toplantı yapabilmek için erkenden randevu almak gerekebilmektedir.

Sunum planlandıysa, toplantıdan önce muhatap tarafa bilgi vermek gerekir. Zira toplantı yerinin uygun ekipman ile hazırlanması söz konusu olabilir. Toplantı sürelerine uyulması önemlidir.

Ayrıca belirli veya somut teklif varsa bilgilerinin önceden verilmesi de uygundur. Görüşmelerde gündeme gelen, sonrasında cevap beklenen konulara ilişkin geri dönüşlerde aceleci olunmaması, ancak kibar bir dille hatırlatılması faydalı olacaktır.

Para Kullanımı

1 Ocak 1999 tarihinden itibaren ülkenin resmi para birimi avro olarak kabul edilmekle beraber Belçika frangı da varlığını 2002 yılına kadar korumuştur. 1 Mart 2002 tarihinden itibaren de tüm ödemelerde sadece avro geçerli olmaktadır.

Ayrıca, Belçika’da hemen hemen her yerde başta kredi kartları olmak üzere tüm banka kartları yaygın biçimde kullanılmaktadır. Gerek alışveriş noktalarında gerekse çevrimiçi ödemelerde “Bancontact” kartı en fazla kullanılan ödeme yöntemidir.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Ülkeye girişte, Avrupa Topluluğu vatandaşları için pasaport ya da nüfus cüzdanı yeterlidir. Diğer ülke vatandaşlarından istenilen belgeler, yasal geçerlilik taşıyan bir pasaport ve Belçika Büyükelçiliği veya konsolosluklarından alınmış geçici giriş veya oturma vizeleridir. Vize uygulamasının olmadığı ülke vatandaşları için, 90 günü aşmamak ve çalışmamak kaydıyla geçici giriş hakkı mevcuttur.

Belçika, bordo pasaport sahibi Türk vatandaşlarından vize talep etmektedir. Siyah, yeşil ve gri pasaportlarda ise vize uygulaması bulunmamaktadır. Bu tür pasaportları olan Türk vatandaşları 90 günü aşmamak kaydıyla, Belçika’ya giriş yapabilmektedirler.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Tarih	İsim	Yerel İsim
1 Ocak	Yeni yıl	Nouvel An
*	Paskalya	Paques
Paskalyadan sonraki ilk Pazartesi	-	Lundi de Paques
1 Mayıs	İşçi Bayramı	Fete du Travail
Paskalyadan sonraki 6. Perşembe	Yükseliş	Ascension
Paskalyadan sonraki 7. Pazar	Pentekot	Pentecote
21 Temmuz	Ulusal Bayram	Fete Nationale
15 Ağustos	Yükseliş	Assomption
1 Kasım	Tüm Azizler	Toussaint
11 Kasım	Ateşkes Günü	Jour de l’Armistice
25 Aralık	Noel	Noel

* Her yıl Mart’ın son haftasında veya Nisan ayında bir güne rastlamaktadır.

Belçika’da mesai günleri Pazartesi’den Cuma’ya sabah 09:00’dan akşam 17:00’ye kadardır.

Yerel Saat

Belçika, Greenwich'e göre 1 saat ileridedir (GMT + 1).

Ulaşım

Belçika'da sivil halka açık 5 havalimanı bulunmakta olup, Brüksel-Zaventem ve Charleroi havalimanları bunların arasında en yoğun olanlardır.

Ülkede şehirlerarası ulaşım tren yoluyla veya nadiren otobüs aracılığıyla sağlanmaktadır. Özellikle Brüksel ve Anvers gibi büyük şehirler olmak üzere ülkede şehir içi ulaşım oldukça gelişmiş vaziyettedir.

Diğer yandan, hızlı tren ile Londra, Paris, Amsterdam, Köln ve Frankfurt gibi Avrupa'nın önemli şehirlerine kısa sürede varılabilmektedir.

Ayrıca, Belçika'nın karayolları da oldukça gelişmiş ve komşu ülkeler ile birleşmiş durumdadır.

Brüksel merkezli 250 km'lik bir yarıçap içinde ulaşılabilen toplam 5 ülke bulunmaktadır.

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

Dış Ticaret Mevzuatı

Belçika'nın dış ticaret politikası özellikle üyesi olduğu AB ve BENELUX Konvansiyonları çerçevesinde belirlenmektedir. Bu kapsamda, açık pazar ekonomisi uygulayan Belçika'da ihracatın ürün ve ihraç edilen ülke çeşitliliği eksenlerinde artırılması öncelikli hedef olarak belirlenmiştir. GSMH'nin önemli bölümünü oluşturan ihracat gelirleri ülke için büyük önem arz etmektedir. Kayda değer bir doğal zenginliği bulunmayan Belçika'da bürokratik yapı ile meslek kuruluşları bu amaca en iyi hizmet verebilecek biçimde şekillendirilmiştir. Öte yandan, ihraç ürünlerinin rekabet gücünün korunması ve artırılması amacıyla araştırma ve geliştirme faaliyetlerine büyük önem verilmekte ve bu amaçla nitelikli insan gücü yetiştirilmesine özen gösterilmektedir.

Ülke ekonomisinde faaliyet gösteren işletmelerin büyük çoğunluğu küçük ve orta ölçeklidir. Bu itibarla, söz konusu işletmelerin performansını yükseltmeye yönelik çeşitli çalışmalar sürdürülmektedir.

1990 yılından itibaren, dış ticaret ve ihracatın teşviki konuları büyük oranda bölgesel yönetimlere devredilmiş olup, söz konusu teşvik Flaman bölgesinde Flaman Yatırım ve Ticaret Ajansı FIT, Valon bölgesinde AWEX (Valonya İhracat ve Yatırım Ajansı), Brüksel bölgesinde ise Hub Brussels tarafından yürütülmektedir.

2002 yılında dış ticaretin yönetimi daha fazla bölgeselleştirilmiş ve yukarıda belirtilen bölgesel kuruluşların ihracatın teşviki ile ilgili yetkileri genişletilmiştir. Yine 2002 yılında, bölgesel dış ticaret otoriteleri ile koordinasyonu sağlamak üzere Dış Ticaret Ajansı kurulmuştur.

Belçika dış ticaretle ilgili uygulamalarını, AB üyesi olarak Topluluk mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmektedir. Bu itibarla, armonize sisteme uygun olarak tasnif edilmiş tarife cetvellerine göre tespit edilen gümrük vergilerinin ödenmesi ve mevcut ticaret politikası önlemlerinin uygulanması kaydıyla ithal edilen ürünler Avrupa tek pazarında serbest dolaşıma girebilmektedir. Birlik içerisinde ise ürünler, 1.1.1993 tarihinde başlatılan tek pazar uygulaması sonucu herhangi bir vergilendirme ve sınırlamaya maruz kalmadan serbest dolaşımda kalabilmektedirler.

Diğer taraftan, Türkiye ile AB arasında kurulan Gümrük Birliği, Avrupa Serbest Ticaret Alanı, Akdeniz ülkeleri, Lomé Konvansiyonu gibi çeşitli ülkelerle yapılan anlaşmaları kapsamındaki ürünlerin AB'ye gümrük vergisi ödenmeden ithal edilebilmesi mümkündür.

Avrupa Birliği Ortak Dış Ticaret Politikası

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler arasında tesis edilen Gümrük Birliği çerçevesinde, üye ülkeler üçüncü ülkelere ithalatta ortak kurallar uygulamaktadır.

Bu çerçevede, ticaret politikası münhasıran Avrupa Birliği'nin yetki alanına girmekte ve "Ortak Ticaret Politikası (OTP)" olarak adlandırılmaktadır. OTP, ortak gümrük tarifeleri; çok taraflı, bölgesel ve ikili ticaret anlaşmaları; üçüncü ülkelere uygulanan tek taraflı tavizler ve ticari savunma araçlarını kapsamaktadır. OTP çerçevesinde, mal ticaretinin yanı sıra hizmetler, ticaretle bağlantılı fikri mülkiyet hakları ve doğrudan yabancı yatırımlar AB'nin münhasır yetki alanında yer almaktadır.

Bu doğrultuda:

AB üyesi ülkelere ortak gümrük tarifesi ve ticari savunma araçları uygulanmakta olup, ürünlere uygulanan gümrük vergileri ve varsa, ürünler üzerinde bulunan ticari savunma araçlarına TARIC CONSULTATION veri tabanı üzerinden erişilebilmektedir.

TARIC veri tabanı ürün bazında faaliyet göstermektedir. TARIC görüntüleme sayfasında ürün kodu (good code) kısmına bilgi edinilmek istenen ürünün GTIP kodu, Geliş/Varış Ülkesi (Origin/Destination) kısmına ise ürünün ihraç veya ithal edilmek istendiği ülke yazılmak suretiyle söz konusu ürüne dair mevcut tüm uygulama ve tüzüklere ulaşılabilir. Ürünün GTIP kodunu bilmiyorsanız gelişmiş arama (advanced search) sekmesinden metin bazında da arama yapılabilir.

TARIC kullanılarak ne yapılabilir?

- Ürüne dair gümrük uygulamaları ve kotalarına, gümrük muafiyetlerine;
- Ürüne dair alınmış ticaret politikası önlemlerine (dampinge karşı uygulamalar, telafi edici önlemler vs.);
- Ürüne yönelik alınmış ithalat veya ihracat kısıtlamalarına ulaşılabilir.

TARIC veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:
(https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en)

Access2Market üye ülkelerin ve AB'nin 120'den fazla ticaret ortağının AB ile dış ticareti kapsamındaki;

- Gümrük Vergilerine;
- Menşe Kurallarına;
- Yürürlükteki Diğer Vergilerine;
- İthalat Prosedürlerine;
- Ürüne ilişkin Teknik Gerekliliklere;
- Dış Ticaret istatistiklerine ilişkin detaylı bilgileri ihtiva eden bir veri tabanıdır.

Access2Market veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>)

AB dışı ülkelerin AB ile olan ticari anlaşmalarına ve yararlanabildikleri gümrük muafiyetlerine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:
(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/non-eu-markets>)

Üye ülkelerin pazar profillerine, ithalat prosedürlerine ve dış ticareti düzenleyen mevzuatı ile birlikte ticarete konu ürüne ilişkin teknik mevzuatına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/eu-market-0#tocms>)

Access2Market veri tabanında mal ticaretinin yanı sıra hizmet ticareti ve e-ticarete ilişkin veriler de yer almaktadır. Bu bilgilere aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/services>)

Access2Market veri tabanını daha etkin kullanmak adına Avrupa Komisyonunun organize ettiği sanal eğitim programlarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/events-access2markets>)

Ayrıca, AB tarafından üçüncü ülkelere karşı yürütülen ve tamamlanan dumping, sübvansiyon ve korunma önlemleri soruşturmalarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir. (<https://trade.ec.europa.eu/tdi/index.cfm>)

AB, ikili ticaret anlaşmaları bağlamında aktif bir ticaret politikası izlemektedir. AB tarafından yeni nesil serbest ticaret anlaşmaları (STA) ile mal ticaretinin yanı sıra, hizmetler, kamu alımları, fikri mülkiyet hakları, sürdürülebilir kalkınma gibi ticaret ile ilgili alanları da içeren kapsamlı STA'lar müzakere edilmekte ve akdedilmektedir. AB'nin STA'ları hakkında detaylı bilgiye aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>)

AB, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamında Gelişme Yolundaki Ülke ve En Az Gelişmiş Ülkeler (EAGÜ) belirli dönemler için geçerli olacak şekilde tek taraflı olarak vergi tavizleri sağlamaktadır. Halihazırda uygulanan GTS Rejimi, düşük ve düşük orta gelirli ülkeler için gümrük tarifelerini tamamen ya da kısmen kaldıran Standart GTS Rejimi; sürdürülebilir kalkınma ve iyi yönetişimin sağlanmasını teşvik etmek üzere GTS Rejimi ekinde sayılan Uluslararası Konvansiyonları onaylamaları ve uygulamaları şartıyla gelişmekte olan ülkeler için tarifeleri sıfırlayan GTS + ve silah ve mühimmat hariç olmak üzere en az gelişmiş ülkelerden gelen diğer malların vergisiz ve kotasız olarak AB pazarına girmesine imkan tanıyan Silahlar Hariç Her Şey (Everything But Arms-EBA) düzenlemelerini içermektedir. Güncel GTS yararlanıcısı ülkelerin listesine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

[\(https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/\)](https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/)

Avrupa Yeşil Mutabakatı

**AB Yeşil Mutabakatı kapsamındaki güncel gelişmeler ve AB Kurumlarınca yayımlanan bilgi/belgeler hakkında bilgiye erişmek için Ticaret Bakanlığı web sitesindeki “Yeşil Mutabakat” bölümünü takip ediniz. (<https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/yesil-mutabakat>)

İthalat Rejimi

Belçika'ya ithalat; AB mevzuatına göre ithal edilecek ürün için tek idari belgenin doldurularak, fatura, müsaade ve sertifika gibi varsa aranılan diğer belgelerle beraber gümrük idaresine verilmesi, mevcut ticaret politikası önlemlerinin yerine getirilmesi ve tahakkuk eden gümrük vergisinin yanı sıra KDV (bir çok ürün için %21 oranında) ile tütün, alkollü ve alkolsüz içkiler ve madeni yağlar için uygulanan özel tüketim vergilerinin ödenmesi ile beyana ilişkin diğer kontrollerin yapılması sonucunda mümkün olabilmektedir.

Eğer ürün Belçika'ya değil de başka bir AB üyesi ülkeye ithal edilecekse, ürün için tahakkuk eden gümrük vergisi ödendikten sonra KDV istisnası sağlanarak serbest dolaşımına izin verilmektedir. Ürünün transit olarak taşınması durumunda ise ithalat yine AB'nin ilgili mevzuatına göre yapılmaktadır.

Gümrük Kontrolleri

İthalat Kontrol Sistemi 2 Sürüm 3

ICS2 sistemi, ekonomik operatörlerin AB'ye doğrudan veya AB'den transit şekilde üçüncü ülkelere gerçekleştirilecek sevkiyatlarına ilişkin bilgi ve verilerin Yükleme Öncesi Kargo Bilgisi (PLACI) ve varış öncesi Giriş Özet Beyanları (ENS) aracılığıyla AB Gümrük İdareleri'ne sunulmasını gerekli kılan bir elektronik gümrük sistemidir.

Sistem ile kargo ve taşımaya ilişkin risk analizinin gerçekleştirilip güvenliğe ilişkin tehditlerin önlenmesi, uluslararası gümrük işlemlerinin kolaylaşması ve ekonomik operatörler ve AB Gümrük İdareleri arasındaki bilgi alışverişinin basitleşmesi amaçlanmaktadır.

Sistemden pek çok ticari aktör etkilenecek olup, AB sınırları içinde ve dışında posta operatörleri, ekspres kargo taşımacılığı, havayolu kargo taşımacılığı, denizyolu, demiryolu ve karayolu taşımacılığı, AB sınırları dahilinde belirli son alıcılar, lojistik firmaları bu aktörler arasında yer almaktadır. Bu yönüyle, doğrudan AB'ye veya AB'den transit olarak başka bir ülkeye eşya gönderen Birlik dışındaki, Türkiye dahil, tüm ihracatçılar sistemden etkilenecektir.

Sistem kapsamında, AB'nin ihtiyaç duyduğu verilerin girilmemesi halinde, taşımaya ilişkin işlemler AB sınırında durdurulup, eşyanın gümrük işlemleri yapılmayacak, yetersiz beyanlar reddedilecek ya da ticaret akışını sekteye uğratacak tedbirler söz konusu olabilecektir.

Sistem, sevkiyat kapsam ve şekline göre üç sürüm halinde uygulanmaktadır. Havayolu kargo taşımacılığı ön yükleme ve havayolu posta taşımacılığı ön yükleme için Sürüm 1, 15 Mart 2021 tarihi itibarıyla; havayolu genel kargo taşımacılığı ile havayolu taşımacılığı ve posta taşımacılığı için Sürüm 2 ise, 1 Mart 2023 tarihi itibarıyla halihazırda AB gümrüklerinde uygulanmaktadır. Bu sistem kapsamındaki uygulamaya ilişkin ilave bilgiye AB'nin Import Control System 2 (ICS2) - European Commission (europa.eu) adresindeki bağlantıdan erişilebilmektedir.

Deniz yolu, karayolu ve demiryolu taşımacılıklarını kapsayan Sürüm 3'ün operasyonel süreci öncelikle deniz yolu taşımacılığına konu sevkiyatlar için 3 Haziran 2024 tarihi itibarıyla AB gümrüklerinde başlayacaktır. Karayolu ve demiryolu taşımacılığı için ise sisteme geçişin 1 Nisan 2025 tarihinde başlaması planlanmaktadır.

Sürüm 3'e ilişkin ekonomik operatörlere yönelik yayımlanan belgelere aşağıdaki çevrimiçi olarak ilk aşamada Import Control System 2 - Release 3 - European Commission (europa.eu) 18 sitesi aracılığıyla ilave bilgi alınması mümkündür.

Gümrük Tarifeleri

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın kabulü ve 31 Aralık 1995 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe konulmasıyla, Türkiye ile AB arasında sanayi ürünleri ticaretinde gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır. Türkiye-AB Gümrük Birliği, sadece sanayi ürünlerini ve işlenmiş tarım ürünlerini kapsamakta, geleneksel tarım ürünleri ise kapsam dışı bulunmaktadır. İşlenmiş tarım ürünlerinde gümrük

vergileri tespit edilirken, tarım payı ile sanayi payı ayrılmakta ve sadece sanayi payı vergi muafiyetine tabi tutulmaktadır.

Türkiye-AB Gümrük Birliği

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği kapsamındaki ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir miktar kısıtlaması bulunmamaktadır. Gümrük Birliği 31 Aralık 1995 tarihinden beri yürürlükte olup, temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır.

Gümrük Birliği, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini (sanayi payı itibarıyla) kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sunulan mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan A.TR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarında herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir.

Yasal Dayanaklar:

- AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin Gümrük Birliği'nin son aşamasının uygulanmasına ilişkin 1/95 sayılı ve 22 Aralık 1995 tarihli kararı:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:21996D0213%2801%29&rid=2>)

- AT-Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 1/2006 sayılı ve 26 Eylül 2006 tarihli AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararının uygulamasına ilişkin ayrıntıları düzenleyen karar

(<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:265:0018:0038:en:PDF>)

Gümrük Birliği, Amsterdam Anlaşması EK 1'de belirtilen tarım ürünleri ile Avrupa Kömür ve Çelik Anlaşması'nın kapsadığı kömür ve çelik ürünlerini kapsamamaktadır. Bu ürünler aşağıdaki yasal dayanaklar çerçevesinde tavizli bir rejimden yararlanabildikleri zaman bir menşe ispat belgesi ibraz edilmesi gerekmektedir (Movement Certificate-Dolaşım Belgesi-EUR.1 ve fatura beyanı).

Yasal Dayanaklar:

- AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 25 Şubat 1998 tarihli ve 1/98 sayılı kararı ile tarım ürünleri ticaret rejimi hakkında 3 no.lu Protokol:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:1998:086:TOC>)

- Türkiye ile Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu arasında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu kuran Antlaşmanın kapsamına giren ürünlerle ilgili Anlaşma çerçevesinde kurulan Ortak

Komitenin Anlaşmanın 1 no'lu Protokolünü tadil eden 24 Şubat 2009 tarihli 1/2009 sayılı Kararı:

(https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2009.143.01.0001.01.ENG)

Ayrıca, bazı istisnalar dışında (Topluluğun Ortak Tarım Politikasına dahil olmayan tarımsal ürünler, yaş meyve sebze ürünlerine ait toplam 11 adet tarife pozisyonu, iç ve kabuklu natürel fındık, domates salçası ve diğer domates konserveleleri) AB ülkelerine Türkiye'den ithal edilen tarım ürünlerinde de gümrük vergileri tamamen kaldırılmış bulunmaktadır.

Sonuç olarak, Belçika'ya diğer AB ülkelerinden (Norveç, İzlanda, İsviçre, Liechtenstein, Andorra ve San Marino dahil) ve Türkiye'den yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır. Diğer ülkelerden yapılan ithalatta Avrupa Toplulukları Birleştirilmiş Gümrük Tarifesi 'ne (TARIC) göre ortak gümrük tarifesi uygulanmakta, ithalatı alınan vergiler KDV oranları dışında aynı olmaktadır. AB'de yürürlükte olan gümrük vergilerine <https://trade.ec.europa.eu/tradehelp/> adresinden ulaşmak mümkündür.

İç Vergiler

Katma değer vergisi, genel uygulamada olduğu üzere Belçika'da da üretim ve dağıtım zincirinin tüm aşamalarında alınmakta ve her bir aşamadaki katma değer üzerinden hesaplanmaktadır. Her aşamadaki vergi mükellefi, alımda ödediği KDV'yi satışlarında kendi alıcısına fatura etmekte ve sonuçta ortaya çıkan meblağ, nihai tüketici tarafından ödenmektedir.

Sistem, Belçika'da 1971 yılında uygulanmaya başlanmıştır. Belçika'da birçok mal ve hizmetin tesliminde, AB dışı ülkelerden yapılan mal ithalatında, diğer AB ülkelerinden yapılan mal alımlarında ve bazı hizmetlerin yurtdışına ihracında uygulanmaktadır.

Belçika'da, KDV kaydı için herhangi bir limit uygulanmamaktadır. Vergilendirilebilir her tüccar (KDV mahsubu yapamayanlar hariç) her türlü ekonomik faaliyetin bildirimini yapmak zorundadır. Kuruluş yeri, KDV kaydı için bir kriter değildir. Sistem, Belçika'da yerleşik

olmadığı halde Belçika ile ticaret yapmak isteyen firmalara KDV kaydı olmaksızın iş yapma kolaylığı getirmektedir.

Diğer taraftan, Belçika’da yerleşik KDV mükellefleri ile Belçika dışında yerleşik mükelleflere uygulanan kayıt sistemi farklıdır. Belçika’da yerleşik mükellefler, kayıt için işyerlerinin bulunduğu bölgenin KDV Kontrol Bürosu’na başvurmak zorundadır. AB üyesi ülkelerde yerleşik mükellefler doğrudan KDV kayıtlarını yaptırabilmekte iken, AB üyesi olmayan ülkelerde yerleşik mükellefler bir KDV temsilcisi atamak durumundadırlar. Bu temsilci iki şekilde atanabilir: Belçika dışında yerleşik tacirin Belçika’daki tüm vergilendirilebilir faaliyetleri için bir temsilci atanabilir veya yalnızca sınırlı sayıdaki işlem için bir yetkilendirme yapılabilir.

AB ülkelerinde yerleşik tacirlerin KDV temsilcisi atamaları isteğe bağlıdır. Ancak, KDV’siz fatura kesilmesine imkân sağladığı için bazı durumlarda bu satıcının yararına olabilmektedir. KDV temsilcisi, Belçika’da yerleşik olmayan tacirin KDV ile ilişkili tüm borçlarından müteselsilen sorumludur. Uygulamada, Hazine’ye bir banka garantisi sunulması zorunludur.

1 Nisan 2007’den itibaren, Belçika KDV gruplandırma sistemini kabul etmiştir. Bu sistem, bağımsız tüzel kişilere eğer finansal, ekonomik ve organik açıdan bağlı iseler tek bir KDV mükellefi olarak muamele edilebilmesine imkân sağlamaktadır. Bu sistemin avantajı, aynı KDV grubuna dâhil birimler arası işlemlerin KDV sistemi dışında tutulabilmesi ve bu suretle grup üyeleri arasındaki nakit akışına olumlu etki yapmasıdır.

Belçika’da uygulanan standart KDV oranı %21’dir. Ancak gıda ürünleri, su, ilaç, kitap, ulaşım, vb. gibi bazı ürün ve hizmetlerde %6 ve restoran, sosyal barınma, margarin, vb. gibi bazı ürün ve hizmetlerde %12 olmak üzere indirimli oranlar uygulanmaktadır.

KDV, mal veya hizmetin teslimi esnasında tahakkuk etmektedir. Belçika’da mal ve hizmetler için “teslim zamanı” kuralları farklı uygulanmaktadır. Mallar için, aşağıdaki durumlarda teslim gerçekleşmiş sayılmaktadır:

- a) Mallar alıcının mülkiyetine geçtiğinde,
- b) Yüklemenin satıcı tarafından yapıldığı durumlarda mal alıcının işyerine ulaştığında,
- c) Satıcının montaj yükümlülüğü olduğu durumda montaj tamamlandığında.

Hizmetler için ise teslim zamanı, hizmetin tamamlandığı andır. Hizmetin süreklilik arz ettiği (ödeme veya faturanın periyodik olarak yapıldığı) durumlarda teslim zamanı, mutabık kalınan her bir faturalama veya ödeme döneminin sonudur.

Fatura kesimi veya ödemenin yapılmasının, teslimden önce gerçekleşmesi halinde KDV teslimden önce tahakkuk etmektedir. AB içi mal teslimlerinde teslim zamanı, alımın yapıldığı ayı takip eden ayın 15. günüdür. Eğer satıcı faturayı bu tarihten önce keserse, teslim zamanı fatura kesim tarihidir.

İthal mallarda kural olarak KDV, ithalatın yapıldığı tarihte tahakkuk eder. Fakat Belçika'da KDV sistemine kayıtlı bir şirket, ithalat lisansı başvurusunda bulunabilir. Bu durumda KDV, ithalat sırasında değil, iade döneminde ödenir.

KDV, aylık bildirge ile ödenmekte olup, KDV sisteminin uygulandığı ödemeden mahsup etme formülü ile hesaplanan KDV'nin geri alınması da mümkündür.

KDV beyannameleri üç şekilde verilebilmektedir:

- Resmi KDV beyannamesi (Yeşil belge)
- Muhasebe kayıtlarından alınan doküman
- INTERVAT (internet üzerinden) sisteminden elektronik olarak alınan belge

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Belçika, ithal ürünlerde AB mevzuatını uygulamaktadır. Söz konusu mevzuat, ürünlerin AB pazarına girişte tüketici sağlığı ve güvenliği ile çevrenin korunmasına ilişkin uyulması gereken zorunlulukları kapsamaktadır. Ürünlerin mevzuata uygunluğu ithalat aşamasında kontrol edilebileceği gibi piyasa gözetimi yoluyla da denetlenebilmektedir.

CE-Conformité Européenne (Avrupa'ya Uygunluk) işareti, HACCP-Hazard Analysis Critical Control Point (Kritik Kontrol Noktalarında Tehlike Analizi Sistemi) ve REACH-Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals (Kimyasalların, Kayıtlandırılması, Değerlendirmesi, Ruhsatlandırılması ve Kısıtlanması) uygulamaları hem AB içinde üretilen hem de AB'ye ithal edilen ürünleri kapsayan zorunlu sertifikasyon uygulamalarıdır. Bu suretle

tarife dışı engellerden veya uygulanması zorunlu olmayan standartlardan farklı bir durum arz etmektedirler.

AB mevzuatı gereğince birçok makine, ekipman, elektrikli alet, oyuncak vb. ürünün Belçika'ya (veya herhangi bir AB ülkesine) ihracatı için üzerinde CE işareti bulunması zorunludur. AB ülkelerinde üretilen ürünlerin CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. AB pazarına ithal edilen ürünler içinse bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiğı ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır. Ancak bu yasal zorunluluk uygulamada kaçınılmaz olarak üçüncü ülke üreticilerine yüklenmektedir. Başka bir deyişle, eğer ürün CE işareti taşıyor ise AB'deki ithalatçı bu zorunluluğu yerine getiremeyeceğinden söz konusu ürünü ithal etmeyecektir.

Gıda maddeleri için HACCP zorunluluğı bulunmaktadır.

AB genelinde gıdalarla ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen EC 178/2002 sayılı düzenleme ile Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 yılı içerisinde yürürlüğe giren bu düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliğı Otoritesi kurulmuş ve gıda güvenliğı konusundaki uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Düzenleme genel olarak Genel Gıda Yasası olarak bilinmekte olup, gıdaların izlenebilirliğı konusunda da düzenlemeleri içermektedir (Madde 18). Genel Gıda Yasası'nın belirlediğı ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

AB genelinde pazara sunulan tarım ürünlerinin kalite ve etiketlemelerine ilişkin pazarlama standartları Ortak Tarım Politikası çerçevesinde çıkartılan EC 1308/2013 sayılı kararname ile 17 Aralık 2013 tarihinde belirlenmiştir. Bu yasayla öngörülen standartlara sahip olmayan ürünler pazara sunulamamakta ve pazardan kaldırılmaktadır. AB pazarlama standart düzenlemeleri çerçevesinde kalite standartları belirlenmiş diğere ürünler arasında taze ve dondurulmuş balık (EC 2406/1996) ile birlikte zeytinyağı (EC 29/2022) bulunmaktadır.

1 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe giren REACH, kimyasalların kaydı, değerlendirilmesi, izni ve kısıtlanmasını öngören yeni bir AB düzenlemesidir. Zorunlu bir uygulama olan REACH, bir dizi AB Yönetmelik ve Tüzüğünü kapsamakta ve onları tek bir sistem altında toplamaktadır. Söz konusu mevzuata göre AB pazarına kimyasal madde, müstahzar veya bunları içeren eşya ihracatı yapmak isteyen firmalar REACH mevzuatına tabiidir. REACH hakkında detaylı bilgiye <https://www.ikmib.org.tr/tr/bilgi-bankasi-ab-mevzuati-reach-tuzugu.html> adresinden ulaşılabilir.

ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve GLOBALGAP sertifikası tüketici tercihleri açısından önem taşımaktadır.

Belçika’da standartların geliştirilmesinden, yayımlanmasından ve kullanılmasından sorumlu kuruluş Belçika Standardizasyon Kurumu’dur (Bureau de Normalisation – NBN). Ayrıca, uluslararası ve Avrupa standardizasyon kuruluşlarında temsil bu kurum tarafından gerçekleştirilmektedir.

Standartlara ilişkin mevzuata aşağıdaki linklerden ulaşmak mümkündür:

- Belçika Standardizasyon Kurumu (Bureau de Normalisation – NBN) <https://www.nbn.be/en>
- Avrupa Standardizasyon Komitesi (Comité Européen de Normalisation- CEN) <https://www.cen.eu/Pages/default.aspx>
- Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (Comité Européen de Normalisation Électrotechnique- CENELEC) <https://www.cenelec.eu/>
- Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü (European Telecommunications Standards Institute - ETSI) <https://www.etsi.org/>

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Belçika Akreditasyon Kurumu- BELAC (<https://economie.fgov.be/belac>) ulusal akreditasyon kurumu olup, Belçika’daki laboratuvarlar, denetim kuruluşları, gözetim şirketleri, belgelendirme kuruluşları gibi uygunluk değerlendirme kuruluşlarının teknik yeterliğini resmi olarak onaylamaktadır.

AB Uygunluk Değerlendirme

Standartlara uygunluk değerlendirme adımı AB mevzuatına uygunluğun sağlanmasında zorunlu bir adımdır. Burada amaç üretimin her aşamasında gerekli koşullara uyumun sağlanması ve nihai ürünün kabulünün kolaylaştırılmasıdır.

AB ürün mevzuatı üreticilere ürünlerinin kullanımı sırasında oluşabilecek risk düzeyine göre uygunluk değerlendirme aşamasında bir miktar seçme hakkı sunmaktadır. Bu seçenekler öz sertifikasyon, tip inceleme ve ürün kalite kontrol sistemi, tam kalite güvencesi olabilmektedir.

AB üyesi ülkelerin uygunluk değerlendirme kuruluşları listesi AB Komisyonu web sitesinde yer almaktadır (NANDO- <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/>)

Nihai ürünün pazara girişini kolaylaştırmayı sağlayan bazı zorunlu olmayan değerlendirme programları da bulunmaktadır. Bunlar hakkında bilgi CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi),

CENELEC-Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi
(<https://www.cenelec.eu/Pages/default.aspx>) ve ETSI-Avrupa Telekomünikasyon Standartları Kurumu'ndan (<https://www.etsi.org/>) temin edilebilir.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Ülkede AB tarafından belirlenen zorunlu ve isteğe bağlı etiketleme kurallarının yanı sıra ulusal düzeyde isteğe bağlı etiketleme kuralları da uygulanmaktadır. Bu nedenle, etiketleme ve belgeleme yükümlülüklerine ilişkin mevzuatın karmaşıklığı ve sıklıkla değişmesinden dolayı, nakliye öncesinde ithalatçılardan uygun bilgiler talep etmek gereklidir.

AB belirli ürünlerin standart miktarda ambalajlanması için düzenleme yapmıştır. 80/232/EC numaralı Konsey Direktifi ürün ambalajlarının sahip olması gereken boyutları düzenlemektedir. İlgili direktife aşağıdaki linkten ulaşılabilir:

<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31980L0232:EN:HTML>

Ticari faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin kurallar, Ekonomi Hukuku Kanunu ile düzenlenmiştir. Fiyatlandırma, etiketleme, indirimler, garantiler, vb. gibi konular hakkında ilave bilgilere aşağıda bağlantısı bulunan Belçika Federal Ekonomi Bakanlığı'nın sitesi üzerinden ulaşmak mümkündür. <https://economie.fgov.be/fr/themes/ventes>

AB ve Ambalaj, Paketleme, Etiketleme

Tüketicinin korunması göz önünde tutularak, AB içerisinde sadece AB etiketleme mevzuatına uyan ürünlerin pazarlanmasına izin verilmektedir. AB etiketleme mevzuatı, gıda, ev gereçleri, ayakkabı, tekstil vb. sektörler için zorunlu etiketleme standartları koymaktadır.

Paketleme ve ambalajlama, tüketici sağlığı ve çevrenin korunması amacıyla, AB tarafından belirlenen kurallara uygun yapılmak zorundadır. Paketleme ve ambalajlamaya ilişkin temel AB mevzuatı şunlardır:

- Tüzük 1272/2008/EC (CLP); madde ve karışımların sınıflandırması, etiketlenmesi ve ambalajlanması hakkında kurallar,

- Tüzük 2022/1616/EC; gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin pazara giriş koşulları ve geri dönüşüm teknolojilerine ilişkin kurallar,
- Direktif 94/62/EC (OJ L-365 31/12/1994); paketleme ve paket artıklarına dair genel kurallar.
- Tüzük 1935/2004/EC (OJ L-338 13/11/2004); gıda maddeleriyle temas eden malzemelere dair özel kurallar.
- Direktif 2000/29/EC (OJ L-169 10/07/2000); ağaç ve diğer bitkilerden yapılan paketlere uygulanacak bitki sağlığı kuralları.

AB içerisinde pazarlanan ambalajlar, çevrenin korunmasına yönelik konulan genel kuralların yanı sıra tüketici sağlığı için herhangi bir riski önlemek amaçlı özel hükümleri yerine getirmelidir (EU Labels: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/product-safetyand-requirements/eu-labels_en)

AB, üye ülkelerde gönüllülük esasına bağlı olarak, 66/2010/EC sayılı Tüzük ile Çevre Etiket (Eco-label) düzenlemesi geliştirmiştir. Çevre Etiket ile ilgili bilgi (https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel_en) linkinden edinilebilir.

Teknik Engeller

Belçika tarafından dış ticarete uygulanmakta olan teknik engeller hakkında bilgiye aşağıda paylaşılan bağlantıdan ulaşılabilmektedir.

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar

açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (<https://teknikengel.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

KAYNAKÇA

1. ITC TRADEMAP: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
2. T.C. TİCARET BAKANLIĞI
3. TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ

YASAL UYARI: Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Birliğimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.